

Sygnatura akt III AUz 209/16

POSTANOWIENIE

Dnia 7 września 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Wiesława Stachowiak

Sędziowie: SSA Jolanta Cierpiał (spr.)

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans

Protokolant: **st. sekr. sądowy Beata Tonak**

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2016 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy K. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

o umorzenie składek

na skutek zażalenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 5 maja 2016 r. sygn. akt VII U 2124/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans	SSA Wiesława Stachowiak	SSA Jolanta Cierpiał
-------------------------------------	-------------------------	----------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 maja 2013 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. umorzył postępowanie w zakresie wniosku K. S. z dnia 25 marca 2013 r. o umorzenie nieopłaconych należności na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe, zdrowotne oraz Fundusz Pracy za okres od 10/2001 r. do 8/2002 r.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł K. S..

Postanowieniem z dnia 5 maja 2016 r., wydanym w sprawie o sygn. VII U 2124/13, Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych przekazał sprawę do rozpoznania Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., zaskarżając je w całości i zarzucając mu naruszenie art. 464 § 1 k.p.c. w zw. z art. 83 ust. 2, 3 i 5-7 i art. 83b ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 61a §1 k.p.a.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący organ rentowy wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do dalszego prowadzenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie organu rentowego okazało się bezzasadne.

Wskazać należy bowiem, że zgodnie z treścią przepisu art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1998 r., Nr 137 poz. 887 ze zm.), zwanej dalej „ustawą systemową”, Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności: umarzania należności z tytułu składek (ust. 1 pkt 3). Zgodnie zaś z art. 83 ust. 2 ustawy systemowej, od decyzji Zakładu przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach kodeksu postępowania cywilnego. **Wyjątek** od powyższej zasady przysługiwania odwołania do sądu wprowadza jednak art. 83 ust. 4 ustawy systemowej, który stanowi, że **odwołanie, o którym mowa w ust. 2, nie przysługuje m.in. od decyzji w sprawach o umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne**. Zgodnie z tym przepisem, w takiej sytuacji stronie przysługuje prawo do wniesienia wniosku do Prezesa Zakładu o ponowne rozpatrzenie sprawy, na zasadach dotyczących decyzji wydanej w pierwszej instancji przez ministra. Z powyższego przepisu wynika zatem, iż co do zasady wyłączona została możliwość wniesienia odwołania do sądu (na podstawie k.p.c.) od decyzji w sprawach o umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne.

Kolejny wyjątek w tym zakresie przewiduje jednak art. 1 ust. 16 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 r. poz. 1551), zwanej dalej „ustawą abolicyjną”, zgodnie z którym odwołanie do właściwego sądu (w terminie i na zasadach określonych w art. 83 ust. 2, 3 i 5-7 ustawy systemowej) przysługuje od decyzji, o których mowa w ust. 8 i 13 tego przepisu, tj.:

1. decyzji określających warunki umorzenia, w których ustala się także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych, (ust. 8),
2. decyzji o umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12 (ust. 13 pkt 1),
3. decyzji o odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12 (ust. 13 pkt 2).

Powyższe przepisy wskazują zatem na **enumeratywny katalog decyzji w sprawach o umorzenie należności, od których – w drodze wyjątku – przysługuje odwołanie do sądu powszechnego**. Przy czym jednocześnie zauważyć należy, że przepis art. 83 ust. 4 ustawy systemowej stanowi, że wniosek do Prezesa Zakładu o ponowne rozpatrzenie sprawy przysługuje w przypadku wydania decyzji **w sprawie o umorzenie należności** z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, co oznacza, że przepis ten odnosi się do decyzji wydanych w tych sprawach i to bez względu na to, czy rozstrzygnięcie decyzji dotyczy kwestii formalnej (procesowej), czy istoty sprawy (por. per analogiam postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 11 stycznia 2012 r., sygn. II GSK 1438/11). Biorąc pod uwagę powyższe oraz to, że przepis art. 1 ust. 16 ustawy abolicyjnej stanowi wyjątek od zasady, że od decyzji **w sprawach o umorzenie należności** z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, przysługuje wniosek do Prezesa Zakładu o ponowne rozpatrzenie sprawy, a nie odwołanie do sądu powszechnego, winien on być interpretowany ściśle. Z uwagi więc na fakt, że zaskarżona decyzja, umarzająca postępowanie w sprawie o umorzenie nieopłaconych należności na ubezpieczenia, nie stanowi żadnej z powyżej wskazanych decyzji, wydawanych w sprawach o umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, od

których w drodze wyjątku przysługuje odwołanie do sądu powszechnego na podstawie art. 1 ust. 16 ustawy abolicyjnej, stwierdzić należy, że od decyzji tej przysługuje wniosek do Prezesa Zakładu o ponowne rozpatrzenie sprawy, a nie odwołanie do sądu.

Przy czym jednocześnie zauważyć należy, że przyczyną umorzenia przez organ rentowy postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku odwołującego o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek było stwierdzenie przez organ rentowy, że K. S. w okresie od 29 maja 2002 r. do 1 maja 2005 r. podlegał wyłącznie ubezpieczeniu zdrowotnemu, zaś za okres od 1 października 2001 r. do 28 maja 2002 r. nie stwierdzono zadłużenia na ubezpieczenia społeczne, a zatem postępowanie należało umorzyć jako bezprzedmiotowe. Tak więc zaskarżona decyzja została wydana z innych przyczyn, niż niespełnienie warunków określonych w art. 1 ust. 10 ustawy abolicyjnej, który stanowi, że warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

W konsekwencji w ocenie Sądu Apelacyjnego brak jest podstaw do przyjęcia wykładni rozszerzającej przepisu art. 1 ust. 16 ustawy abolicyjnej i uznania, że odwołanie do sądu od takich decyzji przysługuje, a zatem stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że od zaskarżonej decyzji odwołanie do sądu powszechnego nie przysługuje.

Z uwagi na powyższe stwierdzić należy, że droga sądowa w niniejszej sprawie jest niedopuszczalna. Jednak z uwagi na fakt, że na podstawie art. 83 ust. 4 ustawy systemowej odwołującemu przysługuje zamiast tego prawo do wniesienia wniosku do Prezesa Zakładu o ponowne rozpatrzenie sprawy, to w takiej sytuacji w świetle art. 464 § 1 k.p.c. nie mogło nastąpić odrzucenie pozwu (odwołania) z powodu niedopuszczalności drogi sądowej, gdyż do rozpoznania sprawy właściwy jest inny organ, lecz sprawę należało przekazać mu do rozpoznania zgodnie z właściwością. Dlatego stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy zaskarżonym postanowieniem prawidłowo przekazał sprawę do rozpoznania Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (zgodnie z właściwością).

Z uwagi na powyższe podniesiony w zażaleniu zarzut naruszenia art. 464 § 1 k.p.c. w zw. z art. 83 ust. 2, 3 i 5-7 i art. 83b ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 61a §1 k.p.a. należy uznać za chyby.

Kierując się powyższymi względami, **zażalenie należało uznać za bezzasadne** i na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. **oddalić**, co uczynił Sąd Apelacyjny w sentencji niniejszego postanowienia.

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans	SSA Wiesława Stachowiak	SSA Jolanta Cierpiał
-------------------------------------	-------------------------	----------------------